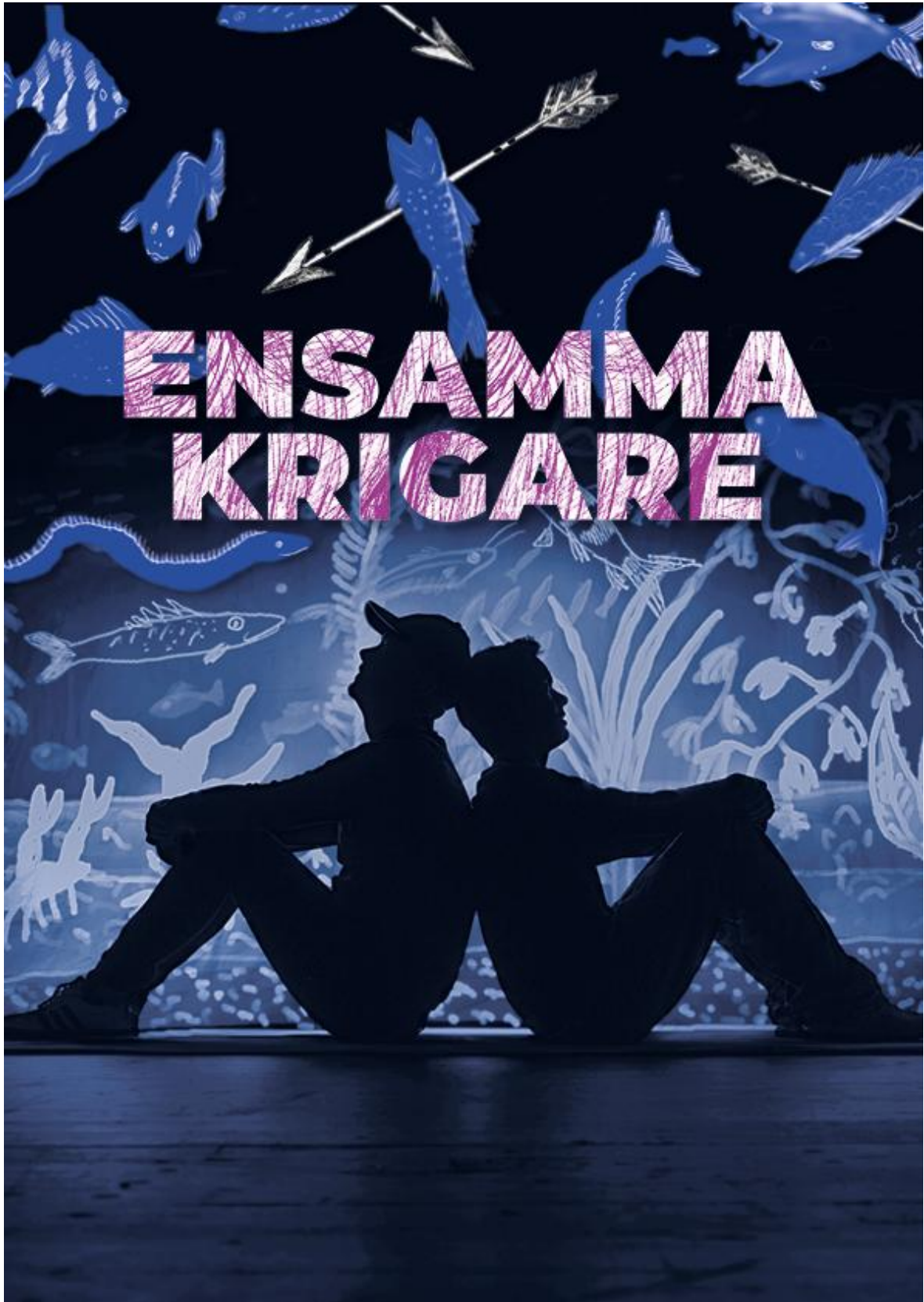

LÄRARHANDLEDNING

REGIONTEATERN
BLEKINGE KRONBERG

HEJ!

Vi ser fram emot att få träffa dig och dina elever med föreställningen **Ensamma krigare!**

Med denna handledning vill vi berätta om föreställningen, hur ni kan förbereda barnen på teaterbesöket och att ni alltid har möjlighet att köpa till ett pedagogiskt efterarbete med våra utbildade scenkonstpedagoger för ett uppföljande besök. Pedagogerna kommer då till er klass med ett efterarbete som utgår från handlingen i föreställningen. Efterarbetet bidrar till att fördjupa upplevelsen av föreställningen, ger utrymme för reflektion och att barnen själva får utforska sitt ställningstagande till föreställningens tema.

Det pedagogiska efterarbetet ingår inte i kulturgarantin, utan är en tjänst ni kan köpa till utöver föreställningen.

ENSAMMA KRIGARE

En föreställning om mobbning, gruppptryck och drömmar

Två pojkar går i samma klass, den ena utsätts för mobbning och den andra är den som mobbar. Båda hyser stora drömmar. Johan fantiserar om äventyr på den amerikanska prärien – utrustad med pil och båge. Peters stora önskan är att få djuphavsdjuka bland hajar och fiskar i Stora Barriärrevet.

Förutom drömmarna finns dock en verklighet. Johan gömmer sig på skoltoaletten för att Peter och hans kompisar inte ska kunna mobba och slå honom. Hemma dricker Peters pappa "eldvatten" som gör honom full, högljudd och otrevlig. Föräldrarna är separerade och pappa har flyttat ut, men när mamma jobbar sent och Peter är ensam hemma, kommer pappa ändå förbi med spritflaskan.

Johan bor tillsammans med båda sina föräldrar, men deras dåliga relation går ut över Johan. Pappan är arbetslös och mamman är ofta stressad och har bråttom till sitt jobb. Trots att Johan lever med dem båda känns de ofta frånvarande. Föräldrarna bråkar och Johan lugnar dem genom att spela sin "sorgsna visa".

Både Johan och Peter kämpar för sin tillvaro. Genom att fly in i sina olika drömvärldar finner de strategier att hantera sin oro, men snart kommer pojkarna att dras in i en slutgiltig strid som kommer att förändra allt.

Ensamma krigare är en avskalad och uppriktig berättelse om två hopflätade livsöden, där sårbarheten och utsattheten får ta plats. En högst angelägen föreställning om att hitta det som krävs för att klara en alltmer komplicerad tillvaro och finna den egna lyckan.

REGISSÖR

Chatarina Larsson

Chatarina Larsson är skådespelare och regissör, med en diger lista produktioner och roller som erfarenhet. Hon nominerades 1996 till en Guldbagge för bästa kvinnliga biroll i filmen *Nu är pappa trött igen*. Chatarina har bland annat arbetat som tillförordnad chef på Borås Stadsteater, och i egenskap av regissör och en av Sveriges ledande pedagoger inom scenframställning, är hon flitigt anlita runt om i landet.

Chatarina, varför ville du regissera just den här föreställningen?

"Det första som tilltalade mig, innan jag ens hade läst pjäsen, var att det är två monologer. Det är oerhört svårt att göra en monolog. Den innehåller, vad gäller skådespelararbete, allt. Det gillar jag. Älskar!"

Att arbeta med en monolog innebär många utmaningar i och med att skådespelaren är ensam på scenen, ingen kan hjälpa hen framåt i berättelsen. Publiken och skådespelarens tankar, är motspelare."

Vad tänker du kring föreställningens tema för Ensamma krigare?

"Om barnen har erfarenheter av det som berättas, kan de i bästa fall känna sig mindre ensamma i detta, och kanske våga prata med någon som de har förtroende för."

Jag ser nog mest praktiskt på arbetet, att berättelsen måste vara fängslande - där kommer konsten in. Skådespeleriet. Sedan finns det naturligtvis större frågor vad det gäller konst: att bli sedd, att kunna dra erfarenhet ur något som man aldrig själv upplevt och att kanske förstå andra människor."

Hur är det att regissera en föreställning som ska visas i klassrum?

"Detta är första gången jag gör det, jag tänker att det inte är någon större skillnad jämfört med att regissera för en scen, men jag kan i mindre grad påverka rummet, synligheten och hörbarheten, det vill säga det praktiska. I övrigt är det skådespeleri – alltid."

ENSEMBLE

Ensamma krigare finns i två versioner; ett s.k. Storformat där flera klasser ser föreställningen samtidigt, och en klassrumsföreställning där skådespelarna kommer till skolan och spelar för en klass i taget, i klassrummet eller på annan mindre scen som passar er på skolan. Föreställningen är avskalad från dekor och scenografi. De två skådespelarna Alexej Antić och Isak Nordström, framför pjäsen som en berättelse om händelser när de var i 10-årsåldern.

I en paus mellan repetitionerna fick skådespelarna några frågor att svara på:

Alex, hur det är att spela rollen som Johan, i en klassrumsföreställning:

"Det är kul att få spela Johan, man måste gå tillbaka i tiden och ta hjälp av sin egen ungdom och sina minnen. Det är också roligt att spela i klassrum."

Vad vill du att publiken ska ta med sig från att ha sett Ensamma krigare?

"Att det går att förändra! Det är aldrig för sent."

Isak berättar hur han känner för rollen som Peter och vad han måste tänka på under en föreställning i klassrum:

"Det är alltid häftigt att gå in i en ny roll och försöka förstå varför en människa gör som den gör. Peter begår fruktansvärda handlingar, och för mig är det viktigt att förstå var hans hat kommer ifrån för att kunna skildra honom rättvist och ge en nyanserad bild av ett barn som inte fått det stöd från vuxenvärlden som han behöver för att kunna hantera sin ilska.

Klassrumsföreställningar ställer stora krav på att man som skådespelare är närvarande i rummet med eleverna. Tappar man fokus så kan det vara väldigt svårt att hämta upp det igen. Men det är så härligt när det funkar, när man för en kort stund kan förvandla deras vardagsmiljö till någonting annat!"

En föreställning baserad på böcker för barn och ungdomar

Eva Wikander (1947-2002) var en mångsidig svensk författare som skrev böcker och manus för barn och ungdomar i flera stilar och genrer. Hon debuterade med böcker från stallmiljö och hon har skrivit den skakande och djupt allvarliga *Johan är död*, en bok som tar upp det nästan tabubelagda ämnet om ett barns död. I barnböckerna *Busiga Bullen* och *Modiga Snurran* gick hon in i en kanins och ett marsvins värld och uttryckte deras tankar och muntra lustar. *J H solo* är en rapp och från nutidsskildring där en ung rockmusiker bryter upp från sin alkoholiserade far och söker sig egna vägar.

Trilogin *Jycke på rymmen*, *Djungelsången* och *Babianblues* är diktberättelser som på en svidande lyrisk prosa gestaltar frihetslängtan, främlingskap och livsberusning. För trilogin fick Eva Wikander Lennart Hellsings hederspris Silverhornet 1991. Hon tilldelades Astrid Lindgren-priset 1994.

Regionteaterns föreställning *Ensam krigare* baseras på böckerna ***Ensam krigare*** och ***Ensam med hajar***. Den är dramatiserad av Marie Persson Hedenius och Dag Norgård.

INNAN FÖRESTÄLLNINGEN

Syftet med att prata och förbereda eleverna innan de ska se föreställningen är att väcka deras lust, intresse och nyfikenhet inför upplevelsen. Det kan också ge dem en förståelse för teater som konstform och vad det är.

Om ni tidigare har varit på en teaterföreställning tillsammans, kan ni prata om hur det var och minnas tillsammans. Vilken föreställning var det? Var såg ni föreställningen? Vad handlade den om? Har ni *inte* varit på föreställning tidigare? Prata om vad det finns för frågor och funderingar inför att gå på en teaterföreställning.

Förbered gärna eleverna på allt det praktiska kring ert teaterbesök. Förutom vilken dag och plats ni ska se teater kan ni prata om vad pjäsen heter och hur det är att vara publik. Hur vill man själv att en publik ska vara om man ska stå på en scen och framföra någonting?

UNDER FÖRESTÄLLNINGEN

Våra skådespelare är vana vid att hantera en ung teaterpublik och vi vill att du som pedagog ska känna dig trygg och få uppleva föreställningen tillsammans med eleverna. Låt eleverna uppleva och engagera sig i föreställningen utifrån sina egna förutsättningar. Ibland kan vi vuxna tycka att någon skrattar för högt, ställer för många frågor, vrider på sig eller annat som vi upplever störande. Det kan vara elevernas sätt att engagera sig i föreställningen - vilket vi välkomnar, men det är du som lärare som känner dina elever bäst och vet var gränserna går.

EFTER FÖRESTÄLLNINGEN

Förslag på eget efterarbete

Ta en runda:

Om du inte bokat in vårt efterbesök kan du som lärare själv göra en uppföljning efter ert teaterbesök. Ta en runda där var och en får säga något de minns från föreställningen. Var gärna tydlig med att det inte finns några rätt eller fel. Ta fasta på att vi minns olika även om vi varit med

om samma sak. Hjälp varandra att minnas mer av det som hände i föreställningen. Ta vara på att föreställningen upplevs på många sätt - vi har alla olika erfarenheter och det gör att vi tolkar på våra egna vis.

Utifrån vad eleverna har upplevt kan du ställa frågor som ni kan prata vidare om. Du kan ta stöd av frågorna här nedanför:

Vad är det vi har sett?

Vad handlade föreställningen om?

Vilka karaktärer spelade de i föreställningen?

Vad gjorde skådespelarna?

Vad tyckte ni?

Var det något särskilt du lade märke till? Berätta!

Vad var bra?

Vad var mindre bra?

När det kommer till Ensamma krigares tema om mobbning, grupptryck och drömmar, kan ni göra värderingsövningar där barnen får ta ställning till olika frågor. Innan övningen påbörjas ska alla vara överens om att ingen kommenterar någon annans svar.

Instruktioner för värderingsövning med JA- och NEJ-svar:

- Lägg två papper på golvet med ordet JA på den ena och NEJ på den andra. Lägg dem en bit ifrån varandra på en yta där alla kan röra sig mellan de två lapparna.
- Ställ frågor som kan ge svaren JA eller NEJ.

Till exempel:

Har du något speciellt som du drömmer om att få göra?

Kan man reta någon utan att det är mobbning?

Har du stått emot grupptryck någon gång?

Har du någon gång stått upp för någon som blivit retad?

Är det rätt att hämnas på någon?

- Vänta tills alla deltagare ställt sig på antingen JA eller NEJ.

Det är inte tillåtet att ställa sig mitt emellan JA och NEJ, syftet med det är att barnen ska ta ställning. Däremot är det helt okej att ändra sin åsikt när man hör någon annans argument, då får man gå och ställa sig på det andra svaret om man vill. Var också tydlig med att man får lov att ändra åsikt vid ett senare tillfälle - när man kommer hem och hinner fundera, efter en vecka eller ännu längre tid. Kanske ändrar man åsikt först när man blir vuxen?

Uppmana alla att ställa sig på det svar de själva känner är mest rätt, utan att fundera på var kompisarna ställer sig. Var noga med att du själv inte ska värdera barnens svar. Tala om för dem att alla svar är okej, inget svar är rätt eller fel i denna övning. Vi vuxna tänker ofta att vi ska lära barn att ha de "rätta värderingarna", men under värderingsövningar är syftet att individen själv ska utforska vad den tycker och känner kring olika ämnen.

- Efter värderingsövningen med JA och NEJ-svar, kan ni prata om föreställningens tema med utgång från följande ord:

mobbning

gruppsytryck

oro

osäkerhet

rädsla

likheter/olikheter

strategier (att undkomma mobbning, vad ska man göra om man känner sig mobbad eller ser att någon annan blir mobbad)

vuxenansvar

drömmar och önskningar

Gör ett vänskapsträd:

Använd ett stort pappersark, måla en trädstam och grenar. Förbered lövformade papperslappar i olika nyanser av grönt, gult, orange, rött och brunt (eller vilka färger ni vill ha på ert träd). Låt barnen skriva saker på löven och sedan klistra dem på pappret med trädstammen. Låt dem skriva till exempel positiva ord och budskap, ord om vänskap, hur man är en bra kompis, hur de vill att det ska vara på rasterna i skolan. Sätt sedan upp ert gemensamma konstverk på väl synlig plats i klassrummet.

Skriv och/eller rita en fortsättning:

Vad tänker barnen kan vara fortsättningen på pjäsens berättelse? Vilket slut vill de ha?

Visa och läs gärna upp för varandra, antingen i mindre grupper eller för hela klassen.

LÄSTIPS

Wikander, Eva, *Ensam krigare*, Rabén & Sjögren, 1994

Wikander, Eva, *Ensam med hajar*, Rabén & Sjögren, 1994

Wikander, Eva, *Den där Jenny*, Rabén & Sjögren, 2003

Dufva, Maria & Loftsson, Magnus, *Värsta bästa livet*, Bookmark Förlag, 2024

Evaldsson, Anette, *Varför får inte jag vara med?*, Bokförlaget Axplock, 2016

VART KAN BARN VÄNDA SIG?

Informera barnen

Med tanke på föreställningens tema vill vi ge några förslag på vart barnen kan vända sig om de behöver prata med någon. Ibland vill de inte vända sig till någon av de vuxna i närheten, av rädsla och oro för att det kan få oönskade följder. Vi föreslår att du som pedagog i skolan informerar eleverna om följande kontaktmöjligheter, förutom de resurser som finns på skolan, om du inte redan har gjort det.

BRIS

www.bris.se

På hemsidan finns telefonnummer för att ringa och sms:a, samt möjlighet att chatta och mejla.

FRIENDS

www.friends.se

Möjlighet att ringa och chatta på vissa tider, man kan även mejla dem.

RÖDA KORSET

Länk till chatt på vissa tider: <https://www.rkuf.se/fa-stod/jourhavande-kompis/>

Avsluta diskussionerna i klassen med att se till att kontaktuppgifter till stödorganisationer finns lättillgängligt för alla elever. Sätt upp en väl synlig lapp med organisationernas hemsidesadresser och telefonnummer, så att barnen inte måste fråga någon om uppgifterna.

KOPPLING TILL LGR22

Vad säger skolans läroplan?

I Lgr22 kan man läsa att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Vidare står det att barn och elever ska få möjlighet att utveckla empati för och omtanke om andra. Alla som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och gestalta och förmedla människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet och alla människors lika värde. Skolan ska också främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.

Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga. Skapande och undersökande arbete samt lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem.

Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet.

Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska präglade verksamheten.

TEATERORDLISTA

Vad betyder egentligen alla ord som används inom teaterns värld?

Här listar vi några av de vanligaste:

Dramatiker - den som har skrivit pjäsen

Fjärde väggen - en osynlig vägg mellan publiken och scenen

Karaktär/roll - den som skådespelaren är i föreställningen

Kompositör/Ljuddesigner - den som skapat musik eller ljud till föreställningen

Koreografi - dans och rörelsemoment i föreställningen, görs av en koreograf

Kostym - skådespelarnas kläder som gjorts av en kostymör

Ljusdesigner - den som har bestämt hur ljuset ska vara

Mask - skådespelarnas smink och frisyr som gjorts av en maskör

Regi - val av helhet och vad skådespelarna ska göra, görs av en regissör

Rekvisita - alla olika saker som finns på scen, den som tillverkar saker heter rekvisitör

Scenkonstpedagog – den som arbetar med publikens upplevelse i ett kreativt pedagogiskt arbete

Scenografi - scenrummet med väggar, möbler med mera som gjorts av en scenograf

Skådespelare - person som gestaltar en karaktär och roll i en pjäs

Spark - säger många i stället för *Lycka till* inom teatervärlden

Sångpedagog – den som har röstträning med skådespelarna i tal och sång

Toi Toi - säger många i stället för *Lycka till* i dansvärlden

PRODUKTION

Ensamma krigare

AV MARIE PERSSON HEDENIUS OCH DAG NORGÅRD

EFTER EVA WIKANDERS BÖCKER

REGI CHATARINA LARSSON

ILLUSTRATIONER ANDERS DAHLBERG

LJUS THOMAS HIMMEL

LJUD MARTIN ANDERSSON

MASK HANNA ELWE

DRAMATURG HANNA BARK

ENSEMBLE ALEXEJ ANTIĆ, ISAK NORDSTRÖM

FÖRLAG COLOMBINE TEATERFÖRLAG, GRÖNEKULLE GÅRD ÖSTERLEN

SCENKONSTPEDAGOGER MARIE ROBÉ, RODDY MORALES

PREMIÄR 3 SEPTEMBER 2025

LÄNGD CA 45 MINUTER

PRODUKTION REGIONTEATERN BLEKINGE KRONOBERG

Tips till dig som vill ha ett ännu mer fördjupande efterarbete - köp till ett uppföljande besök

På skolans bekostnad kan ni köpa till ett pedagogiskt efterarbete. Då kommer våra utbildade scenkonstpedagoger till er klass några dagar efter föreställningen, för att arbeta vidare med elevernas egna tankar och reflektioner med hjälp av dramapedagogiska övningar och lekar. Besöket tar en lektionstimme, max 60 minuter. Ämnet mobbning kan vara känsligt och för eleverna som nyligen sett föreställningen *Ensamma krigare* kan det vara värdefullt att prata om ämnet och hur de upplevde föreställningen. Föreställningen kan väcka känslor kring mobbning, känslan av utanförskap och även kring hemförhållanden. Känslor och funderingar som är viktiga att fånga upp.

Regionteaterns scenkonstpedagoger vill inte värdera föreställningen eller elevernas upplevelser av den, utan förmedla att alla individer ser, hör, tycker och tolkar scenkonst på olika vis och att det inte finns några rätt eller fel i tolkningsprocessen. Angående föreställningens tema: mobbning, gruppträck och drömmar, kommer scenkonstpedagogerna att varsamt involvera barnen i ett samtal, samt uppmuntra dem till att själva reflektera över ämnet och hur de kan hantera situationer liknande de i föreställningen. Barn brukar ha många kloka tankar och idéer. Genom samtalen kan de få en förståelse för att alla människor har både likheter och olikheter. Vi lär oss alla av varandra.

Efterbesöket innefattar samtal, lek och praktiska övningar. Allt sker på ett prestigelöst sätt där barnens upplevelser och funderingar är i fokus.

Kontaktuppgifter för att boka in ett efterarbete finns under rubriken KONTAKTINFORMATION på nästa sida i lärarhandledningen.

Observera att kostnaden för efterarbetet då tas från skolans egen budget.

REGIONTEATERN BLEKINGE KRONOBERG

Regionteatern Blekinge & Kronoberg är en av landets största turnerande länsteatrar.

Regionteatern ger teater- och dansföreställningar för barn, unga och vuxna i hela södra Sverige.

Regionteaterns pedagoger erbjuder flera olika projekt inom skapande skola, både fristående projekt och för- eller efterarbeten kopplade till föreställningar.

KONTAKTINFORMATION

För kostnadsuppgifter och bokning av efterarbete, eller om du har några frågor kring lärarhandledningen och övriga projekt inom till exempel Skapande skola, hör av dig till:

Mario Castro Sepulveda, Konstnärlig chef

mario.castro-sepulveda@regionteatern.se

0470-70 05 12

REGIONTEATERN BLEKINGE KRONOBERG

Box 486, 351 06 Växjö

info@regionteatern.se